

Posudek vedoucí diplomové práce:

Helena Trčková, *Bernardino de Sahagún a předkolumbovské pojetí fungování světa* (SIAS FF UK, Praha 2016, 94 s. rkp.)

Ve své diplomové práci se Helena Trčková zaměřila na problematiku tzv. aztécké říše, která představovala vyvrcholení kulturního a politického vývoje na území středního Mexika v posledních staletích před příchodem Evropanů. Zaujal ji především duchovní život Aztéků. K atraktivnímu tématu se pokusila proniknout prostřednictvím klíčového pramene, monumentálního díla františkánského misionáře Bernardina de Sahagún, které dlouhodobě slouží badatelům jako cenný zdroj informací. Uplatnila tedy tzv. etnohistorickou metodu, umožňující i z Evropy přispět ke zkoumání předkolumbovských dějin.

V úvodní části práce diplomantka dobře shrnula základní historický kontext vzniku studovaného díla a zdůraznila skutečnost, že se v žádném případě nejednalo o produkt snah postihnout aztéckou kulturu objektivním a vyčerpávajícím způsobem. Sahagún na Indiány nahlížel optikou člena duchovního řádu, s ambicí většinu původních tradic co nejdůkladněji vykořenit, zároveň ovšem pod vlivem milenaristických vizí, které oceňovaly „prostotu“ a „nezkaženost“ amerických domorodců. A nesporná je – což Trčková opakovaně zdůrazňuje – i existence osobního zájmu tohoto misionáře, snad i vlivu dobových humanistických trendů, v každém případě fascinace jinakostí americké reality.

Následuje detailní excerpce Sahagúnova díla a pokus o „rekonstrukci“ předkolumbovského aztéckého světa. Vzhledem k tomu, že se jedná o text ze 16. století, který dosud není přístupný v češtině, je samotné shrnutí obsahu jednotlivých kapitol rozhodně užitečným počinem, který může v prvotní orientaci pomoci dalším zájemcům o problematiku. Bohužel diplomantka nedovedla zcela do finále velmi slibně zahájenou vnější a vnitřní kritiku svého pramene, umožňující lépe pochopit „obraz Aztéka“ vytvářený Sahagúnem, respektive jeho domorodými informátory. Jen místy postavila Sahagúnem prezentované skutečnosti do kontrastu s aktuálními poznatky o aztécké kultuře, získanými díky práci archeologů, a pokusila se o dílčí srovnání s dalšími koloniálními autory, například Hernánem Cortésem. Nicméně toto téma se může stát jedním z bodů diskutovaných během obhajoby.

Celek práce je tedy zaměřen převážně deskriptivně, analýzy jsou pouze parciální. Oceňuji však snahu nepřejímat rétoriku („modly“, „pověry“) a postoje svého zdroje. Velmi pozitivně je třeba hodnotit pečlivé překlady ze španělského originálu; konkrétní pojmy (např. s. 66, „vládce“) diplomantka podrobila detailnímu zkoumání s využitím moderního

anglického překladu Sahagúnovy práce. A konečně velmi korektní je úvodní zhodnocení sekundární literatury, včetně identifikace nejdůležitějších autorů, mimo jiné Miguela Leóna-Portilly, Inge Clendinnen apod.

Diplomová práce je psána velmi kultivovaně, s minimálním počtem pravopisných a stylistických prohřešků (v textu se místy objevují hovorové výrazy – např. s. 28, „ohromný počet křtů“). Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, výklad je velmi srozumitelný. Všechny použité zdroje jsou řádně citovány v poznámkách pod čarou a v závěrečné bibliografii.

Navzdory dílčím výhradám lze tedy konstatovat, že diplomová práce Heleny Trčkové splnila požadavky na samostatnou studii, užitečnou i pro další zájemce o téma. Jednoznačně ji doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm v ý b o r n ě nebo v e l m í d o b ř e, v závislosti na průběhu obhajoby.

Praha, 29. 8. 2016

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko iberó-amerických studií FF UK